

1 Joan

Ju'u yee jinne'umta betana nok lutu'uria, yee majtawame

¹ Che'a bat naataka, kee jita ayuo, ju'u jaibu jiapsamta betana te emou ji'ojte. Juka' itom jikkajaka'uta, intok tua itom pusimnea itom bichaka'uta. Bwe'ituk itepo a' bichak, intok itom maammea te aet mammasuk. Ini'i weyeme, Krijtota betana intok a' nok lutu'uria, yee jiapsituamta betana weye.

² Aapo ito nasuk jiapsak. Ite intoko a' ta'aak. Intok aapo'ik betana weyemta tee a' teuwaa. Intok emou bicha tee a' teuwaa, inika'a jiba yuu jiapsiwamta betana. Ini'i san, achai Liojtamak jiapsan. I'an intok itou au yeu machiala.

³ Junuen san, juka' itom bichaka'uta, intok itom jikkajaka'uta, itepo emou bichaa a' teuwaa, junuen, enchim junae betana itomak eene' betchi'bo. Itom junuen lutu'uriapo, achai Liojta mak, intok a' u'usimak, Jesukrijtotamake itom ea'a benasia.

⁴ Junuen san inika'a itepo emou ji'ojte, junuen, si'imeku enchim alleene' betchi'bo.

Ju'u achai Lios, lutu'uria ausu'li

⁵ Ini'i intok juna'a, ju'u lutu'uria, Jesukrijtota betana, aapo'ik itom majtaka'u. Intok ket ju'u itom emou teuwaa'u, achai Liojta, si'imeku tu'ik lutu'uriata aet ayuka'po. Intok aapo'ikut, ka

tu'uwata, kaita aet ayuka'po, machiku anemta benasi machikai.

⁶ Itepo intoko, aapo'ik sualeka aamak ito ea'ati jiaikai, intok junuen ket, itepo ka tu'isi jiapsa'ateko, itom teuwa'a'u, intok itom joa'u, ka lutu'uriatune.

⁷ Taa itepo, aapo'ik ea'po aman, tu'isi jiapsa'ateko, aapo'ik Liojta, tu'ik bo'o jooria'a benasia, junak itepo, si'ime nanancha nau eaka jiapsine. Intok junuen, a' u'usiwata, Jesukrijtota, kuuset a' mukuka'ue, itepo, si'ime itom ka tu'uwa ya'arim betana te jiokoiri.

⁸ Itepo intoko, juka' ka tu'ik, kaita itot aayuk ti jiaikai, itepote ito bai tatta'aane, intok kaita lutu'uria itot aayuk.

⁹ Taa itepo, itom ka tu'uwa ya'arim aapo'ikuu bicha nokaka yeu am bwisekai, aapo ju'u Lios, a' teuwa'a'uta chupa' betchi'bo a yoem'eiyaatu intok Krijtota itom ya'ariaka'u betchi'bo, aapo'iku lutu'uria junuen juka' ka tu'ik itom ya'ari a' jiokoi betchi'bo, intok juka' ka tu'ika itot ayukamta, itom a' koptane' betchi'bota itom au yuma'atuane.

¹⁰ Taa itepo, ka tu'ik, ka ito ya'ari'iti jia'ateko, aapo'ik Liojta, ka lutu'uriata a' teuwa'a benasi a' joone. Intok aapo'ik betana juka' nok lutu'uriata, ka lutu'uriapo itot aayuk.

2

Krijto, ju'u Liojtau itom nokriame

¹ In nake'um, inika'a ne emou ji'ojte, ka tu'ik, ka enchim a' joone' betchi'bo. Taa seenu, ka tu'isi aulatuko, achai Liojta bichapo itom nokrianemta

itepo a' jipue, Jesukrijtota. Aapo intoko a' tu'ure'po aman tu'ik yee jooria.

² Aapo ju'u Jesukrijto, itom ka tu'uwa ya'arim betchi'bo jiokot ya'atuka, a' beje'ewai tuk. Taa intok ka ito betchi'bo jiba, taa ket si'ime inim jiapsame ka tu'uwa ya'arim betchi'bo ketchia.

³ Itepo intoko, Jesukrijtota nesaurita a' sualeka a' bo'o jooria'ateko, junak san ket, itepo ju'uneene, aapo'ik itom a' ta'aaka itom a' suale'po.

⁴ Taa seenu, jaibu au a' ta'a'ati jiakai, taa intok ket aapo'ik betana nesauri ji'ojteita, ka a' nok jikkaja'ateko, juna'a kia aa noki'ichi, intok kaita lutu'uria aet aayuk.

⁵ Taa ala, ju'u, aapo'ik betana nesauta joame, juna'a, achai Liojta tua lutu'uriapo, yuma'isi a' nak ta'aala. Inien san, itepo a ju'unea, aamak eaka itom a' suale'po.

⁶ Ju'u junuen, achai Liojta mak eaka au jiapsa'a ti jiame, juna'a Jesukrijtota jiapsisuka'a benasia jiapsine.

Ju'u bemela nesauri

⁷ Krijtopo nemak werim, in nake'um, kannee jita bemela nesauta emou ji'ojte. Jiba ju'u nesauri, che'a bat naataka naateka enchim jipu'usuka'u. Ini'i nesauri, bat naataka weeria juna'a, ju'u jaibu enchim jikkajisuka'u.

⁸ Taa junuentaka juni'i, ju'u in emou ji'ojtee'u, jiba a' bemela nesaurituka'a benasi yeu weama. Inika'a, Jesukrijto, lutu'uriapo a' chupa'i. Intok kia eme'e juni'i ket a' ya'arikai. Bwe'ituk, bat naataka ju'u aapo'ik betana, ka machisi, ka ju'unakkiachiaka'u, i'an lu'uti sime. Intok i'an

ju'u tua lutu'uriapo, Liojta betana weyeme yeu maachi.

⁹ Taa seenu, Liojta betana lutu'uriata au a' ta'a'ati jiaame, taa Krijtopo aamak werik omtakai, juna'a junuen, ketuni ka lutu'uriapo Liojta betana weyemat ju'unea.

¹⁰ Ju'u, Krijtopo aamak werik a' nakeme, Liojta betana a' nok lutu'uriata ta'aaka jiapsa, machiku anemta benasi machikai. Intok kaita tune ju'u ka tu'ik a' ya'atuaneeme.

¹¹ Taa ju'u, Krijtopo aamak werik omtame, juna'a, Liojta betana lutu'uriata ka ta'aaka, ka tu'iku jiapsa. Intok ka ju'unea jakun bicha a' weye'po. Bwe'ituk ju'u ka tu'uwa, ka mamachi benaka, ka a' bittua.

¹² In yoemiam benasi in eiyaa'um, inien ne emou ji'ojte. Bwe'ituk Jesukrijtota enchim suale' betchi'bo, ju'u Lios enchim ka tu'uwa ya'arimmet enchim jiokoiri.

¹³ Eme'e u'usekame, emou ne ji'ojte bwe'ituk eme'e a' ta'aalam, waka'a, kee jita ayuo, Liojta mak jaibu jiapsa'uta. Eme'e, ju'ubwa yo'otume, emou ne ket ji'ojte bwe'ituk eme'e, juka' bebeje'erita a' koba'i.

Intok eme'e, ili uusim, emou ne ji'ojtela bwe'ituk achai Liojta eme'e a' ta'aalam.

¹⁴ Eme'e u'usekame, emou ne ji'ojtela bwe'ituk eme'e a' ta'aalam, waka'a, kee jita ayuo Liojta mak jaibu jiapsa'uta. Eme'e, ju'ubwa yo'otume, emou ne ji'ojtela, bwe'ituk eme'e u'utte'aka'em intok eme'e Liojta betana nok lutu'uriata a' sualla. Intok juka' bebeje'erita a' koba'i.

15 Eme'e, inim ayukamta intok ka tu'ik bo'o jooriawamta ka a' eiyaane. Senu intoko, junuen, inim ka tu'ik eiyaaka a' bo'o jooria'ateko, achai Liojta tua ka a' nak ta'aane.

16 Bwe'ituk kaita wa'a ka tu'ika inim weyeme, achai Liojta betana weye. Ala jiba inim yeu simlaa. Senuk, ka tu'ik a' tu'ureka a' joopea'uta, senuk a' tu'ureka a' bicha'uta, a' waatiawame intok inim ayukamtae a' eiyaanaa'uta jariuwame, si'ime ini'i weyeme, inim bwiapo ka tu'ika weye.

17 Intok ju'u inim ayuka jiapsame, lu'uti sime. Si'ime ju'u tua ka tu'ika bo'o jooriapeewamta mak nau. Taa ju'u, Liojta ea'po aman jiapsame, jiba yuu betchi'bo jiapsine.

Ju'u lutu'uria, intok ju'u ka lutu'uria

18 Eme'e, tu'isi in nake'um, yuma'asuk ju'u taewai. Eme'e jaibu a' ju'uneiyaa, senuk, Jesukrijtota beje'eka a' yebijne'po. I'an intoko, juname'e Krijtota beje'eka aneme juebena o'oben. Jiba inia betchi'bo san itepo ju'unea, taewaita a' yuma'asuka'po.

19 Juname'e, ito nasuk yeu saka'alam. Taa lutu'uriapo ka itomak ean. Bwe'ituk inime'e, lutu'uriapo ito benasi ea'ateko, itomak tawa ean. Taa junuen yeu siika, junuen, ka si'imem ito benasi ea'po a' ju'uneiyaana' betchi'bo.

20 Taa eme'e, Jesukrijtota betana tu'u jiapsiwata emot jiapsituari. Intok si'ime eme'e lutu'uriapo Liojta nok lutu'uriat ju'unea.

21 Junuen ne emou ji'ojte, bwe'ituk ne ju'unea, lutu'uriata enchim a' ta'aa'po. Intok ka emou a' be'e' betchi'bo. Intok eme'e ju'unea, jita aa

noki'ichiata juni'i, Liojta betana lutu'uriata mak, ka a' weye'po.

²² Inika'a em ju'uneiyaa'em, ju'u ka lutu'uriata teuwaame, ini'i san juna'a, jiba ju'u Jesuj teamta, ka a' Krijto'o ti jiame. Ini'i ket juna'a, ju'u, Jesukrijtota beje'eka aneme. Bwe'ituk ini'i, achai Liojta, intok kia juka' a' u'usiwata juni'i, ka teuwaaka, ka am soal tebo.

²³ Ju'u, jabetaka juni'i, Liojta u'usita, ka a' sualeka, ka a' juna'a ti jiame, juna'a, achai Liojta juni'i ka a' ta'aane. Taa ju'u, Liojta u'usiwata, au suale'eti jiaka, watem bichapo a' teuwaame, juna'a ket, achai Liojta a' soal ta'aa.

²⁴ Junuen san beja, juka' Liojta nok lutu'uriata, che'a bat naataka enchim jikkajaka'uta, ka a' koptaka a' ju'uneiyaane. Intok junuen eme'e, enchim jikkajaka'u waate'eteko, ket eme'e, jiba betchi'bo Liojta u'usi mak intok achai Liojta mak eaka tawane.

²⁵ Intok aapo ju'u Jesukrijto, juka' jiba yuu jiapsiwamta itom bitne'eti jiaka, itou a' na'ikiala.

²⁶ Inika'a ne emou ji'ojtei, jume' enchim bai tatta'aame betana emou nokakai.

²⁷ Taa eme'e, Jesukrijtota betana, juka' Liojta tu'u jiapsita emot jiapsatuari. Intok junuen ka utte'a, senuk enchim a' majtane'po. Bwe'ituk jiba aapo, ju'u Liojta tu'u jiapsiwata, si'imeta enchim majta. Inika'a intok, ju'u enchim majta'u, tua lutu'uria. Intok ka aa noki'ichia. Junuen san eme'e, jiba Jesukrijtotamak eaka jiapsine, Liojta tu'u jiapsita junuen enchim a' majta'apo amani.

²⁸ I'an intoko in nake'um, Jesukrijtota ka koptaka aamak eaka jiapsine. Junuen, kaachin

itepo tiweka a' majjaune, aapo'ik inim itou a' yepsako.

²⁹ Eme'e su intok jaibu ju'uneakai, Jesukrijtota, si'imeku lutu'uriakamta a' joa'apo, ket eme'e ju'uneene, si'imem wame'e tu'ik bo'o jooriame, Liojta betana am yoemiamtuka'po.

3

Jume' Liojta yoemiam

¹ Eme'e a' ju'uneiyaane, achai Liojta, tua itom a' nake'po. Junuen san, itepo te Liojta yoemiam benasi ta'eewa. Intok tua junuen lutu'uria. Inia betchi'bo san, jume' inim ka tu'isi jiapsame, ka junuen itom ta'aa, bwe'ituk inime'e, aapo'ik Liojta juni'i ka a' ta'aa.

² Krijtopo nemak werim, in nake'um, i'an itepo Liojta yoemiam. Intok itepo kee a' ju'uneiyaatuawa, chukula ju'u itom bittunee'ut, taa itepo ju'unea, Jesukrijtota a'abo a' notteo, aapo'ik benasi itom bittune'po. Bwe'ituk junak itepo, aapo'ik tua a' machiaka'a benasi te a' bitne.

³ Intok jabetaka juni'i, inien aapo'ik bit bo'o bichame, Liojta bichapo si'imeku tu'isi jiapsine, Jesukrijtota, ka tu'ik, kaita aet ayuka'a benasia.

⁴ Taa jabetaka juni'i, ka tu'ik yaakame, Liojta nesauri beje'eka aune. Bwe'ituk ju'u ka tu'ik joowame, Liojta nesauri beje'ewame juna'a.

⁵ Eme'e jaibu em ju'unea, Jesukrijtota, itom ka tu'uwa ya'arimmet itom jiokoibaeka, inim yeu a' machiaka'po. Intok aapo'ik, kaita ka tu'ik a' ya'ariaka'po.

⁶ Junuen san, jabetaka juni'i, Jesukrijtota mak eaka jiapsame, ka tu'ik ka a' joone. Taa jabetaka juni'i, ka tu'ik bo'o joaka jiapsame, juna'a, ka a' soal ta'aa, intok kia ae betana weyemat juni'i, ka ju'unea.

⁷ Tu'isi in nake'um, ka eme'e emo bai tatta'aa tebone. Ju'u tu'ik bo'o jooriaka jiapsame, tu'i yoemtune. Aapo'ik Jesukrijtota tu'ik a' joa'a benasia.

⁸ Taa ju'u ka tu'ik joame, bebeje'erita mak ea. Bwe'ituk ju'u bebeje'eri juna'a, ju'u che'a bat ka tu'ik yaaka, i'an tajtia a' joame. Junae betchi'bo ju'u Liojta u'usi, jiba inika'a bebeje'erita ya'ari, a' lu'utabaeka a'abo yepsak.

⁹ Kaabe, Liojta betana yoemiataka, ka tu'ik joo sisimne. Bwe'ituk junuen, achai Liojta betana ta'abwi jiapsita, bemelak aet jiapsatuari, intok junuen kaachin jiba ka tu'ik joaka a jiapsine. Bwe'ituk junuen Liojta yoemiataka.

¹⁰ Ju'unakkiachi jabem Liojta yoemiamtuka'po, intok jabem bebeje'erita betana yoemiamtuka'po. Bwe'ituk jabetaka juni'i, ka tu'ik bo'o jooriame oo aamak werik ka a' nakeme, juna'a ka Liojta betana weye.

Si'ime te naas ito nakpo yuma'i

¹¹ Bwe'ituk ju'u, Liojta betana nok lutu'uria, che'a bat naataka enchim jikkajisuka'u, ini'i juna'a: Ju'u naas itom ito naknee'u.

¹² Ka itepo, ju'u Kain tuka'uta benasi mamachine. Juna'a, bebeje'erita betana weyen. Intok a' sailawata me'aak. Juna'a intok, jaisa betchi'bo a' me'aak. Bwe'ituk ju'u Kain tuka'u ka

tu'ik jooan. Ju'u intok a' sailawata joa'u,
tu'ireakan.

¹³ Krijtopo nemak werim, kaachin eme'e eene,
jume' inim ka tu'isi jiapsame betana omtawakai.

¹⁴ Itepo ka nappat, ka tu'isi tawarimtaka, Liojta
bichapo kokkolame benaka i'an te jiapsa. Intok
bemelak itom jiapsituawa'po te ito ju'uneiyaa.
Inika'a intok te ju'uneiyaa, Krijtopo itomak
werim itom am nake' betchi'bo. Ju'u, aamak
werik ka nakeme, ketuni Liojta bichapo ka
jiapsamta benasi maachi.

¹⁵ Jabetaka juni'i, aamak werik omtame, Liojta
bichapo yee su'ari benasi machine. Eme'e intok
ju'unea, jabeta juni'i yee su'arik, jiba yuu a'
jiapsinee'u, kaita aet ayuka'po.

¹⁶ Jiba ju'u Jesukrijtota ito betchi'bo a'
mukuka'ue, itepo a' ta'aa, juka' tua yee
nakwamta. Intok junuen san itepo ketchia,
Krijtopo itomak werim ania betchi'bo itepo
su'atuneeka juni'i te ito nenkine.

¹⁷ Bwe'ituk seenu, kaita'po jiokot eaka
jiapsakai, intok juka'a, Krijtopo aamak werik, tua
jiokot eamta ju'uneiyaaka, intok ka ae tana
jiokot'ea'ateko, junuen, tua kaachin Liojta yee
nake'e benasi a yee nakne.

¹⁸ In nake'um, ju'u itom yee naknee'uta, ka ju'u
senuk teuwa'ue lutu'uriatune. Ala, lutu'uriapo
itom yee naknee'u, itom joa'ue ju'uneiyaanaa.

Achai Liojta bichapo, ka ee majjaeka itom annee'u

¹⁹ Inien san itepo a ju'uneene, Liojta betana
lutu'uriata itom suale'u a' lutu'uriatuka'po. Intok

junuen itepo, Liojta mak nau tu'utelamtaka, aapo'ik bichapo ka ae tana jain'eene.

²⁰ Bwe'ituk ito nasuk seenu, Liojta bichapo ka tu'isi a' ane'uta au ju'uneiya'ateko, aapo ju'u Lios junuen itom ito ju'uneiya'abepa che'a itot ju'unea. Intok aapo si'imeta ju'uneiyaakai.

²¹ Junuen san tu'isi in nake'um, itepo, Liojta bichapo tu'isi itom jiapsa'uta ito ju'uneiya'ateko, junak ae bichapo itepo ka jain eaka te au bicha nokne.

²² Aapo intoko, si'imeta juka' itom au bichaa a'awa'uta, itou a' autua simne. Bwe'ituk itepo, aapo'ik betana juka' nesauta te a' bo'o jooria. Intok itepo, itom joa'ue aapo'ik te alleetua.

²³ Ju'u intok, aapo'ik nesauri, juka' a' yoemiawata, Jesukrijtota itom sualnee'u, juna'a. Intok ket, naas itom ito naknee'u, aapo'ik itom aet saweka'po amani.

²⁴ Jume'e, aapo'ik betana nesauta bo'o jooriame, inime'e, aapo'iku mak eaka jiapsa. Itepo te ju'unea, aapo'ik itomaktuka'po, aapo'ik tu'u jiapsiwata itot a' autuari betchi'bo.

4

Liojta betana ju'u tu'u jiapsi, intok ju'u jiapsi, Krijtota beje'eme

¹ Tu'isi in nake'um, ka eme'e si'imem jume' Liojta betana emo ju'uneetuawa'ati jiamе sualbaane. Ala eme'e, amet ju'uneebaane, juname'e, Liojta tu'u jiapsi amet ane'epo oo ka a' juna'atuka'po. Bwe'ituk jume' ka lutu'uriata teuwaame inim juebena, Liojta betana emo noktuaawa'ati jiamе.

² Taa inen eme'e a' ju'uneiyaanee juka' Liojta betana tu'u jiapsita aet anemta. Ju'u, Jesukrijtota lutu'uriapo ito benasi inim yoemtaka yeu a' machiaka'po a' teuwaame, ini'i, Liojta betana tu'u jiapsi aet jiapsa.

³ Taa ju'u, Jesukrijtota, ka inien a' sualeka a' teuwaame, Liojta tu'u jiapsi ka aet jiapsa. Ala ini'i, Jesukrijtota beje'eka jiapsi aet aane. Eme'e a' ju'uneiyaa, junaka'a Krijtota beje'eka, ka tu'ik jiapsekamta a' yebijne'po. I'an intoko jaibu inim aane.

⁴ Tu'isi in nake'um, eme'e, achai Liojta yoemiampo ta'eewa. Intok eme'e, juname'e ka lutu'uriata teuwaame, am koba'i. Bwe'ituk ju'u Liojta betana weyeka, enchim aniamme, che'a juni'i utte'ak, ju'u bebeje'eri, jume' inim ka tu'isi jiapsame aniamta bepa.

⁵ Juname'e, inim ka tu'ikut eaka jiapsa. Intok junuen san, inim weyemta betana jiba yee majta. Jume' wate intoko inim weyemtat jiapsekame, juka' bem teuwa'uta jikkaja.

⁶ Taa itepo, achai Liojta yoemiam te. Ju'u intok, achai Liojta soal ta'aame, itom jikkajine. Taa ju'u, ka achai Liojta soal ta'aame, ka itom jikkajine. Inien san itepo a amet ju'uneene, jabeta Liojta betana tu'u jiapsita lutu'uriata yee ju'uneetuamta aet anne'po. Intok jabeta, bebeje'erita betana ka tu'ik jiapsita aet anne'po.

Lios aapo juna'a yee nakeme

⁷ Tu'isi in nake'um, a itepo ito naas nakne. Bwe'ituk ju'u yee nakwame, Liojta betana weye. Jabetaka juni'i, yee nak ta'aame, juna'a, Liojta betana yoemiari, intok Liojta soal ta'aa.

⁸ Jabetaka juni'i, ju'u ka yee nakeme, achai Liojta kee a' sual ta'aa. Bwe'ituk aapo ju'u Lios juna'a, yee nakeme.

⁹ Ju'u Lios, itom a' nak ta'aa'u inim a' ju'uneiyaa tebok junuen, jiba aapo'ik betana juka' a' wepul yoemiata a'abo inim a' bittuakai. Junuen jiba aapo'ik betana juka' jiba yuu jiapsiwamta itom bitne' betchi'bo.

¹⁰ Inen weyeka juna'a, ju'u yee nakwame. Ka itepo bat aapo'ik Liojta nakekai. Ala aapo junuen bat itom nakekai. Intok aapo, a' yoemiawata itou bittuak, itom ka tu'uwa ya'arim betchi'bo, jiokot au a' bitne' betchi'bo.

¹¹ Tu'isi in nake'um, achai Liojta junuen tu'isi itom a' nakeka'po ju'uneakai, itepo juni'i ket te a ito naas nakne.

¹² Aapo'ik Liojta, jakwoo juni'i, kee jabe a' bicha. Taa itepo naas ito nakekai, aapo'ik Liojta, itepo a' mabetlatune. Intok ju'u, aapo'ik tua yee nake'uta, itepo che'a yuma'isi a' ta'aa sakanee.

¹³ Iniae te a ju'unea, Liojta mabetlamtakai itom jiapsa'po intok aapo'ik betana itom mabetrimtuka'po, aapo a' tu'u jiapsiwata itot a' jiapsituarikai.

¹⁴ Intok jiba itepo tee a' bitlaa, intok tee a' lutu'uriatuka'po a' teuwaa, achai Liojta a' u'usiwata a'abo a' bittuaka'po, inim yoemrata jinne'ubaekai.

¹⁵ Jabetaka juni'i, Jesukrijtota, Liojta betana a' yoemiatuka'po au a' suale'e ti jiame, Liojta betana yoemiaritune, intok Liojta mak eaka jiapsine.

¹⁶ Inien itepo a' ju'uneiyaala intok ket, achai Liojta itom nake'po itepo a' suale. Aapo ju'u Lios

juna'a, ju'u yee nakeme. Ju'u intok yee nak ta'aaka jiapsame, Liojta betana yoemiaritaka, Liojtamak eaka jiapsine.

¹⁷ Junuen itepo, tua lutu'uriapo itom yee naknee'uta ta'aane. Intok junuen, taewaita yumako, achai Liojta yee ya'uraa bittuao, Liojta bichapo te ka ae tana jain eene. Bwe'ituk itepo inim jiapsakai, Jesukrijtota benasi Liojta betana te eiyaawa.

¹⁸ Ju'u, Liojta nak ta'aame, majjawamta ka ta'aane. Taa ala, ju'u, tua yuma'isi Liojta nak ta'aawame, juka' majjaiwamta kokoba. Bwe'ituk ju'u majjawame, ka tu'ik yee bittua. Junuen san, ju'u majjaime kee yuma'isi tua Liojta nak ta'aa.

¹⁹ Itepote achai Liojta nak ta'aa, aapo'ik che'a bat itom a' nakeka' betchi'bo.

²⁰ Taa seenu: “Liojta ne a' nak ta'aa”, ti jiakai, intok junuen ket Krijtopo aamak werik omta'ateko, ka lutu'uriata teuwaane. Bwe'ituk seenu, Krijtopo aamak werik, inim a' bicha'uta, ka a' nake'eteko, junuen, kaachin, Liojta a' nak ta'aane, juka' ka a' bicha'uta.

²¹ Aapo ju'u Jesukrijto, inen itom nesawek: “Ju'u, Liojta nak ta'aame, ket, Krijtopo aamak werik a' nakne”, ti jiaka.

5

Inim bwiapo, juka' ka tu'ik itom a' kokoba'u

¹ Inim jabetaka juni'i, wa'a, juka' Jesujta, lutu'uriapo a' Krijto tuka'po a' sualeme, ini'i Liojta betana yoemiari. Ju'u intoko, juka' achaiwaita nakeme, ini'i ketchia, jiba jume' junae yoemiam nakeme tune.

² Achai Liojta, itepo te a' nak ta'aakai intok aapo'ik nesauri a' joakai, junak ju'uneenee itepo, ket jume' Liojta yoemiam, itom am nake'epo.

³ Bwe'ituk achai Liojta a' nak ta'aawame, aapo'ik betana nesauta a' bo'o jooriawame juna'a. Ju'u Liojta nesauri intok, ka bettesi maisi maachi.

⁴ Bwe'ituk jabetaka juni'i, Liojta betana yoemiatakai, inim ka tu'ik kokoba. Intok inim, juka' Jesukrijtota itepo a' sualekai, junaen tee ka a' joaka a' kokoba, juka' inim ka tu'ik.

⁵ Ju'u, Jesukrijtota, Liojta a' u'useka'po a' sualeme, juna'a jiba, inim juka' ka tu'ik weyemta, ka a' joaka a' koba'ine.

Jesukrijtota betana, ju'u lutu'uria teuwaawame

⁶ Jesukrijtota inim yeu machiaka'uta, ba'ae intok ojboe ju'uneiyaatuk. Ka ba'ae jiba, taa ala ba'ae intok ojboe. Ba'apo bato'owaawaka, intok kuuset popontaka, a' ojbowata wo'otekai. Intok jiba ju'u Liojta tu'u jiapsi juna'a, ju'u iniet itom ju'uneetuame.

⁷ Inika'a lutu'uriateme, teekau aane, bajikai. Ju'u achai Lios intok ju'u Jesukrijto, ju'u nokipo ta'eewame, intok ketchia ju'u Liojta tu'u jiapsiwa. Inime'e bajika intok, wepu'ulai o'oben.

⁸ Inika'a lutu'uriateme inim bwiapo ket aane, bajikai. Ju'u Liojta tu'u jiapsi intok jume' ba'am, intok ju'u a' ojbowa. Intok inime'e bajikai, wepu'ulaik teuwa a' o'oben.

⁹ Inim watem tu'ik teuwaame, itepo junaet tu'isi am yoem'eaka am jijikkaja. Taa ju'u achai Liojta itou teuwa'u, che'a eiyaawatchi. Bwe'ituk

ju'u Liojta lutu'uria ya'atei, aapo'ik yoemia betana lutu'uria juna'a.

¹⁰ Wa'a, juka' Liojta yoemiata a' sual ta'aame, juna'a, inika'a aapo'ik betana lutu'uriatoka teuwaarita a' suale'uta a' lutu'uriatuka'po, Liojta betana aet ju'uneetuanana. Ju'u intok, ka Liojta sualeme, ka lutu'uriata a' teuwa'a benasi a' joone. Bwe'ituk junuen, achai Liojta, a' yoemia betana a' lutu'uriateka'uta, ka a' sualekai.

¹¹ Ini'i, Liojta betana teuwaari intok, achai Liojta, jiba yuu jiapsiwamta itot a' autuaka'uta juna'a. Intok inika'a jiba yuu jiapsiwamta, a' yoemiawa betana a' weye'po.

¹² Ju'u, Liojta yoemiata sual ta'aaka a' mabetlame, juna'a ket, jiba yuu jiapsine. Taa ju'u, Liojta yoemiata, ka a' sual ta'aame, ini'i, juka' jiba yuu jiapsiwamta ka a' bitne.

Ji'ojtesuka intok am sua tejwaa

¹³ Inika'a ne emou ji'ojte, eme'e, Liojta yoemiata a' sualemmeu, jiba yuu jiapsiwamta emot a' ayuka'po enchim a' ju'uneiyaane' betchi'bo.

¹⁴ Iniat itepo Liojtat ea, jita juni'i, juka' aapo'ik junen a' tu'ure'po aman au bicha itom a'awa'uta, aapo'ik itom a' bittuanee'uta ju'uneakai.

¹⁵ Intok junuen itepo, aapo'iku bicha itom a'awa'ut, itom aet a' jikkaja'po ju'uneakai, ket te ju'unea, juka' au bicha itom a'awaka'uta, jaibu itom a' bicha'po.

¹⁶ Seenu, juka' aamak werik, ka tu'ik, ka aet a' muk machik joamta a' bicha'ateko, Liojtau bicha a' nokriane. Intok junuen, ju'u Lios, junaka'a, jiba

yuu jiapsiwamta aet autuane. Taa junaka'a ka tu'ik joa'uta, ka ae a' muk machiako. Ka tu'ika joowame aet kokkowaka aayuk. Junale benak joamta betchi'bo ne kaabem a' nokria nesae.

¹⁷ Si'ime ju'u ka tu'isi weyeme, Liojta bichapo ka tu'i o'oben, taa ka si'ime ka tu'uwa aet kokkowa.

¹⁸ Ju'uneate waka'a Liojta, achai yo'owakamta, ka tu'ik ka a' joone'po. Bwe'ituk ju'u Liojta yoemia, aamaktuka a' aniane, ju'u bebeje'eri intok, kaachin a' ya'ane.

¹⁹ Ju'uneate, achai Liojta betana itom yoemiam tuka'po. Taa juka' intok, inim si'ime yoemrata, ka tu'ik joopeamta, bebeje'erita betana a' koba'ituka'po.

²⁰ Intok ketchia, itepo ju'unea, juka' Liojta u'usita, a'abo a' yepsaka'po. Intok junaka'a, koba suawata itot a' autuaka'po, junuen, tua juka' lutu'uriapo, achai Liojta itom a' ta'aane' betchi'bo. Aapo'ik yoemiata, Jesukrijtota sualeka, lutu'uriapo Liojtamak eaka te jiapsa. Ini'i juna'a, ju'u tua lutu'uriapo Lios, intok ju'u jiba yuu jiapsiwamta yetet autuame.

²¹ Tu'isi in nake'um, jume' ka lutu'uriapo liosimtaka yo'oriwame, eme'e ka am yo'oribaane. Intok tua junuentune.

**Yo'owe Jesukrijtota itom ya'ariaka'u
betchi'bo ju'u bemelaka liojta betana
lutu'uria ya'ari (El Nuevo Testamento en
yaqui)**

New Testament in Yaqui (MX:yaq:Yaqui)

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yaqui

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yaqui [yaq], Mexico

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yaqui

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source files dated 29 Jan 2022

f1151531-f330-51af-8fd4-d13c73020f71